

ĆWICZENIA

DO

INTERNETOWEGO PODRĘCZNIKA HISTORII KASZUBÓW

TEMAT 6: PAŃSTWO SUBISŁAWICÓW – KSIĘSTWO WSCHODNIOKASZUBSKIE.

Zadanie 1 [1 pkt]

Na poniższej mapce wpisz w odpowiednie miejsce określenie – przyjęte w Internetowym Podręczniku Historii Kaszubów jako nazwa państwa, w którym panowali przedstawiciele dynastii Subisławiców – *księstwo wschodniokaszubskie*.

(Źródło: Druk przygotowany przez Zrzeszenie Kaszubsko-Pomorskie z okazji odsłonięcia pomnika Świętopelka Wielkiego w Gdańsku, 2010 r.)

Zadanie 2 [1 pkt]

Z dynastii Subisławiców wywodził się:

- A. Świętopelk Wielki B. Bogusław X C. Barnim I D. Władysław Jagiełło

Zadanie 3 [1 pkt]

Poniższe zdjęcia przedstawiają kościoły, które powstały w różnych okresach historycznych i państwach. Wykorzystując materiał zawarty w temacie 6 Internetowego Podręcznika Historii Kaszubów oraz wiedzę pozaźródłową, wskaż (podkreśl odpowiednią literkę) obiekt, który został ufundowany przez Subisławiców.

A

B

C

Fot. A. Hinz, D. Szymikowski

Zadanie 4 [3 pkt]

Wykorzystując treści zawarte w temacie 6 Internetowego Podręcznika Kaszubów oraz mapkę znajdującą się w zadaniu 1, oceń, czy poniższe zdania są prawdziwe. Zaznacz P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub F – jeśli jest ono fałszywe.

Lp.	Zdanie	Prawda	Falsz
1	Ostatnim władcą z dynastii Subisławiców był Świętopełk Wielki.	P	F
2	Za panowania Świętopełka Wielkiego do księstwa wschodniokaszubskiego należały m.in. Słupsk i Sławn.	P	F
3	W 1210 r. wschodniokaszubski książę Mściwoj I został lennikiem Waldemara II, władcy Danii.	P	F

Zadanie 5 [2 pkt]

Uzupełnij tabelkę (wpisz literki) przyporządkowując odpowiednio ilustracje (pieczęcie władców kaszubskich) do dynastii i państw:

Lp.	Dynastia	Państwo	Ilustracja
1	Gryfici	Księstwo zachodniokaszubskie	
2	Subisławice	Księstwo wschodniokaszubskie	

A

B

(Źródło:

<http://kaszebsko.com/pierscien;>

[http://strona.kaszebsko.nazwa.pl/uploads/historia/Histori%C3%B4%20Kasz%C3%ABb%C3%B3w%20\(5\).pdf\)](http://strona.kaszebsko.nazwa.pl/uploads/historia/Histori%C3%B4%20Kasz%C3%ABb%C3%B3w%20(5).pdf)

Materiał źródłowy do zadania 6:

Źródło A:

Był on bowiem mężem walecznym i zwyciężył wszystkich występujących przeciw niemu; on to zwycięskim ramieniem uwolnił się spod jarzma książąt Polski dzięki mężnej obronie siebie i swoich dóbr.

(Kronika oliwska. Źródło do dziejów Pomorza Wschodniego z połowy XIV wieku, tłum. D. Pietkiewicz, wstęp i komentarz B. Śliwiński, Malbork 2008, s. 49-50)

Źródło B:

(...) jako że żył niezgodnie z prawem i oblubienicę Chrystusa, zakonnice imieniem Sułka z klasztoru słupskiego wziął sobie niegodziwie za żonę, Bóg pozbawił prawego następcy z jego rodu, jak gdyby człeka niegodnego, chociaż w innych [rzeczach] był wystarczająco godny. Z tego powodu za swego życia wyznaczył swoim następcą pana Przemysła, księcia Polski, któremu rycerze pomorscy (...) złożyli hołd.

(Kronika oliwska. Źródło do dziejów Pomorza Wschodniego z połowy XIV wieku..., s. 76-77)

Zadanie 6 [3 pkt]

Wykorzystując podany wyżej materiał oraz treści zawarte w temacie 6 Internetowego Podręcznika Kaszubów, odpowiedz na następujące polecenia:

A. Podaj imię i przydomek księcia, o którym jest mowa w źródle **A**. .....

B. Podaj imię księcia, o którym jest mowa w źródle **B** .....

C. Wyjaśnij, czy książę, o którym mowa w źródle **B** kontynuował politykę księcia, o którym jest mowa w źródle **A**.

.....

.....

.....

.....

Zadania dodatkowe:

1. Oni niegdyś rządzili twoim księstwem, Pomorzanie – słowa te pochodzą z kroniki opata oliwskiego Rudigera (XIII/XIV w.). Ustal, czy współcześni mieszkańcy Kaszub pielęgnują pamięć o swych władcach (i innych przedstawicielach rodziny panującej niegdyś w księstwie wschodniokaszubskim). W tym celu (w proponowanych badaniach uwzględnij także kobiety wywodzące się z dynastii Subisławiców):

A. zapytaj się koleżanek i kolegów (np. w szkole, w której się uczysz), czy potrafią wymienić choćby tylko jednego przedstawiciela dynastii Subisławiców (badając większą liczbę osób przygotuj odpowiednią ankietę).

B. sprawdź, czy na terenie Kaszub (możesz ograniczyć obszar badań do dwóch dowolnie wybranych powiatów kaszubskich) znajdują się szkoły, których patronami są przedstawiciele dynastii Subisławiców (wykaz szkół znajdziesz na stronach <http://www.kuratorium.gda.pl/page74.html> i <http://www.spisszkol.eu/typ/?województwo=pomorskie>). Uwzględnij szkoły podstawowe, gimnazjalne i ponadgimnazjalne.

C. korzystając ze strony internetowej <http://wykaz.iwai.pl/w22.html>, uzupełnij poniższą tabelkę:

Lp.	Miasto	Nazwa ulicy/placu
1		
2		
.....		

Do tabelki wpisz miasta leżące na terenie Kaszub oraz imiona przedstawicieli dynastii Subisławiców, którzy są patronami ulic/placów w tychże miastach.

D. sporządź wykaz miejsc (miejscowość, ulica, plac), w których znajdują się pomniki przedstawicieli dynastii Subisławiców.

Po wykonaniu powyższych poleceń przedstaw na forum klasy wnioski wypływające z analizy zebranych danych. Wnioski te powinny stać się podstawą do dyskusji o przyczynach takiego a nie innego stanu rzeczy w badanej materii. Elementem tej dyskusji powinno być także szukanie możliwych rozwiązań, które miałyby na celu poprawę istniejącej sytuacji, lepsze upamiętnienie naszych władców oraz innych przedstawicieli rodziny panującej we wschodniej części Kaszub.

2. Władcy księstwa wschodniokaszubskiego, w odróżnieniu od Gryfitów, nie używali tytułu kaszubskiego. Od wielu lat toczy się wśród historyków dyskusja nad ich pochodzeniem (niektórzy uważają, że wywodzili się z miejscowego, pomorskiego rodu, inni zaś sądzą, że pochodzili z Polski. Jednakże, niezależnie od formowanych przez uczonych hipotez, w naszej tradycji uchodzą za władców kaszubskich, co znajduje odbicie m.in. w literaturze kaszubskiej. Znajdź i wypisz tytuły tych utworów (oraz nazwiska ich autorów) literackich, w których znajdują się odniesienia do przedstawicieli dynastii Subisławiców.